

Wnioski z konferencji „Gospodarka Polski 1918-2018. Od niepodległości do odpowiedzialnego rozwoju. Jaka przyszłość? organizowanej pod Patronatem Narodowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 5-6 czerwca 2018 r. w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie przez Katedrę Ekonomii Stosowanej UEK oraz Katedrę Mikroekonomii UR

Zredukowanie do wartości hedonistycznych myślenie ekonomiczne jest oderwane od prawdy o człowieku, o bycie ludzkim. Nieodłączną cechą gatunku ludzkiego jest poczucie sensu życia i bycia szczęśliwym. Na prawdzie o bycie ludzkim należy budować teorie ekonomiczne, politykę ekonomiczną i systemową. Tego wymaga również bezstronność myślenia naukowego, której nie sposób zbudować na abstrahowaniu od aksjologii moralnej.

Wobec trudności w porozumiewaniu się ludzi w kwestiach treści, hierarchii, sposobu istnienia, roli w życiu człowieka wartości moralnych i braku technik sprowadzania ich do wymierności i współmierności należy skoncentrować się na inteligentnym rozstrzygnięciu konfliktów wartości niewspółmiernych. Inicjator konferencji prof. Michał Gabriel Woźniak zaproponował myślenie w kategoriach rozwoju zintegrowanego wyrażonego za pośrednictwem funkcji celów ośmiu sfer bycia i działania ludzkiego i odpowiadających im kryteriów wyboru tych celów.

Wszyscy uczestnicy panelu konferencyjnego aprobują taki sposób myślenia o rozwoju i wynikające z niego kierunki uprawiania reform systemowych, edukacyjnych zmian instytucjonalnych oraz wykorzystanie tego podejścia do polityki rozwojowej państwa. **Uczyń myślenia w kategoriach zintegrowanego rozwoju i budować kapitał ludzi o charakterze dobra publicznego poprzez holistyczną modernizację refleksyjną za pośrednictwem wszystkich kanałów edukacji.**

Prof. Grzegorz Sulczewski podpowiada, że ważne jest budowanie ładu ekonomiczno-społecznego i polityki poprzez respektowanie wartości etycznych. Ład spontaniczny oparty na prawach rynkowych nie jest najlepszym wzorem.

Uczciwa konkurencja umożliwiająca osiągnięcie celów indywidualnych i społecznych wymaga respektowania takich wartości, jak godność, dobro wspólne, wolność gospodarki i polityki, odpowiedzialność, sprawiedliwość, równość, solidarność, subsydiarność. Zdaniem prof. Michała Gabriela Woźniaka funkcjonalność tych wartości trzeba badać by rozumieć ich działanie w konkretnej czasoprzestrzeni, a wnioski z tych badań wykorzystywać w reformach instytucjonalnych, w tym również w projektowaniu nowej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Prof. Małgorzata Słodowa-Hełpa podkreśla, że zasadą rozwiązań ustrojowych ma być dobro wspólne. W respektowaniu tej zasady ustrojowej należy czerpać z doświadczenia przeszłości (historii własnej i cudzej). Pomóc w tym może sporządzenie mapy możliwych

rozwiązań instytucjonalnych dotyczących redefinicji oraz restrukturyzacji form i sposobów aktywności państwa na rzecz budowy gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności zorientowanej na zintegrowany rozwój.

Drugi nurt dyskusji był skoncentrowany na sferze technologii jako jednej z najważniejszych przestrzeni rozwoju we współczesnym świecie.

Prof. Ryszard Tadeusiewicz podkreślał, że są takie technologie, które gwarantują realizację odpowiedzialnego rozwoju także w wymiarze etycznym. Produkty inżynierii biomedycznej są najlepszym tego przykładem. Polska ma w tym zakresie odpowiedni potencjał kapitału ludzkiego, a z uwagi na starzejące się społeczności Europy i całej cywilizacji euroatlantyckiej popyt na tego typu produkty jest gwarantowany. Dlatego uzasadnione byłoby uruchomienie w ramach polityki przemysłowej państwa odpowiednich bodźców umożliwiających tworzenie, wdrażanie i komercjalizację technologii inżynierii biomedycznej.

Z kolei prof. Andrzej Zybertowicz zwracał uwagę, że we współczesnym świecie globalizacji liberalizacji nowe technologie stają się narzędziem neokolonializmu. Dlatego pilnie trzeba odpowiedzieć na wiele pytań wiążących się z kierunkami rozwoju technologii cyfrowych, poszukiwaniem sposobów nakierowywania przez państwo na właściwy biznes cyfrowy i działaniami ochronnymi przed zagrożeniami związanymi ze sposobami użytkowania technologii cyfrowych.

Dr Marcin Kędzierski skoncentrował się na sprzężeniach sfery natury i ludzkiej biologii. Odniósł się w tym aspekcie do negatywnych tendencji demograficznych w Polsce. Postulował, by rekompensować te procesy wysiłkami na rzecz technologii IV rewolucji przemysłowej. Warunkiem przezwyciężenia tych barier jest radykalna zmiana całego systemu edukacji poprzez nacisk na rozwijanie kierunków inżynierjno-technicznych.

Prof. Tadeusz Sikora z kolei zauważył, że ważną kwestią jest również nacisk na zarządzanie jakością szeroko rozumianych produktów. Dla realizacji tego zadania nauka dostarcza już odpowiednie narzędzia zarządzania jakością.

Prof. Teresa Bal-Woźniak uważa, że przezwyciężenie barier innowacyjności polskiej gospodarki i przejście do postulowanego przez M.G. Woźniaka modelu gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności zorientowanej na zintegrowany rozwój wymaga upowszechniania zachowań innowacyjnych poprzez wdrażanie oryginalnego, podmiotowego modelu innowacyjności jej autorstwa. Na potrzebę przejścia do tego modelu wskazują wyniki badań ankietowych dr Wojciecha Pawnika z których wynika brak efektów w zakresie kształtowania kompetencji innowacyjnych w oparciu o dotychczasowy system edukacji akademickiej.

Zdaniem prof. Jarosława Górniaka wdrożenie założeń przedłożonego do parlamentu projektu reformy nauki i szkolnictwa wyższego jest istotnym warunkiem dostosowań gospodarki Polski do współczesnych wyzwań rozwojowych. Niepokój budzą jednak, w opinii wielu

uczestników konferencji, próby rozmiękczenia tego projektu reformy pod hasłami osłabiania autonomii uczelni, które w istocie mają na celu ochronę dotychczasowych sposobów zarządzania uczelnią sprzyjających niskiej jakości nauczania i badań naukowych.

Prof. Mieczysław Dobija dostrzega potrzebę realizowania innowacyjnego rozwoju Polski i krajów Trójmorza. Zaleca oparcie tego projektu na jego oryginalnej koncepcji kształtowania godziwych wynagrodzeń na podstawie płacowego równania wymiany (równości nominalnej i realnej produktywności pracy) i kontroli przez bank centralny mechanizmu wyrównywania się wartości strumieni produktów i pieniądza, a dzięki temu na nadanie tej instytucji funkcji płatnika wynagrodzeń za pracę w sektorze publicznym i uprawnień do kontroli produktywności pracy, a zatem również wynagrodzeń.

Opracował

Prof. zw. dr hab. Michał Gabriel Woźniak